

Vedeldade värmekällor för

Kakel och täljstensugnar

Verkningsgrad: 67–75 %
Rökgastemperatur: < 350
Effekt: 2 kW–6,5 kW
Vikt: 500 kg till flera ton
Lämplig för: Kontinuerlig uppvärmning
Tänk på: Skall hålla normer
Pris: 20.000:- - 100.000:-

Kakelugnen är en tung konstruktion, uppbyggt av tegel eller annat lämpligt material, som ackumulerar värmen och som måste ha ett stadigt fundament. Det tar

upp till tre timmar innan vissa kakelugnar blir genomvarma och kommer upp till full effekt. När man sedan slutat elda avges värmen under lång tid, i vissa fall över ett dygn. Konsumentverket har uppmätt en kvarstående värme på 2 kW ända upp till 14 timmar efter avslutad eldning på en täljstenskakelugn.

Största nackdelarna är att den måste ha ett fundament att stå på och att den inte kan snabbeldas.

En gammal kakelugn är avsedd att endast värma det rum

den står i.

De flesta nykonstruerade kakelugnar är enkla att montera. De har ofta en mycket hög verkningsgrad och kapacitet att värma större delen av ett hus.

Röckkanalen kan monteras direkt ovanpå de flesta fabrikat. Det finns ett flertal olika fabrikat med miljögodkända tunga eldstäder.

Kökspisar och kökspannor

Verkningsgrad: ej jämförbar lokalvärme + matlagning
Rökgastemperatur: Mindre än 350 °C
Effekt: 2–6,5 kW (spis)
15 - 20 kW (panna)
Lämpligt för: Matlagning, bakning, uppvärmning
Pris: 10 - 30.000

Kökspisar och bakugnar tillverkade i gjutjärn respektive lagrade material för minnena till äldre tider. Men nu står de inför en renässans.

Dagens kökspisar är avsedda att ge samma känsla som tidigare, men är mer utvecklade. En gjutjärnsspis ger omgående värme till såväl hus som till matlag-

ningen. Kombinerar man sedan dessa med lagrade material, så kan man efter matlagning och bakning och även utnyttja dessa till värmelagring

Om spisen är utrustad med en vattenvärmelare så blir det en panna och kan kopplas till husets värmesystem. De minsta modellerna klarar 5-6 radiatorer och de större kan kopplas till ackumulator och då klara alla behov och blir då en riktig multimaskin.

Tänk på att det är stor variation mellan en liten vedspis 5 kW och en stor kökspanna 20

kW, den första kan värma rummet en stor kökspanna klarar en ackumulatortank på 750 liter och kan värma hela huset.

Insatser och murspisar

Verkningsgrad: 60–75 %
Rökgastemp: 350 till 450 °C
Effekt: 3 – 12 kW
Vikt: 75 – 160 kg
300 -450 kg
Lämpligt för: Förbättring/effektivisering av gamla öppna spisar alternativt stomme att bygga egen spis kring.
Pris: 7 000 - 18 000 kr
Med omramning ytterligare 10 000 - 20 000 kr
Tänk på: Montera ventiler i befintlig spiskupa för att förbättra cirkulation av uppvärmd luft
Vissa murspisar kräver gjutet fundament

Skall verkningsgraden i en befintlig öppen spis förbättras måste elden kunna regleras på ett kontrollerat sätt med luckor, förbränningsluftspjäll och ibland rökgasspjäll. En spisinsats av plåt eller gjutjärn har glasluckor framför eldstadsöppningen.

Insatsen placeras i spisen och ansluts till skorstenen med ett separat rökrör. Insatsens rökrör leds upp i den öppna spisen ordinarie rökgång och utrymme däremellan tätas noga.

Förbränningsluften kan regleras via ventiler. Ibland finns även ett rökgasspjäll som kan finjusteras. Insatsens heta ytor värmer rums-

luften som sugas in nertill och blåser ut upptill till rummet. Vedförbrukningen minskar avsevärt och verkningsgraden förbättras. Är luckorna stora

kan dessa naturligtvis vara öppna vid "myseldning".

Installationen klarar man vanligtvis själv, enligt fabrikantens anvisningar.

Röckkanalens konstruktion måste stämma ihop med spisinsatsens kapacitet.

En murspis eller en omram-

ning till en spisinsats kan göras på många olika sätt. Ofta används prefabricerade lättbetongfundament. Priset kan förstås variera mycket beroende på utformning.

Bras- vardagsrum & kök

Bras- och kakelkaminer

Verkningsgrad: 65 – 85 %
Rökgastemperatur:
350 - 450 °C
Effekt: 3 – 12 kW
Vikt: 100 – 200 kg
Lämplig för: Tilläggsvärme/
kompletterande uppvärmning
Pris: 10 000–40 000 kr

Braskaminer av plåt är lätta och mycket effektiva spisar som snabbt ger ifrån sig värme till rummet. Ibland har de en beklädnad som ger ett utseende som en kakelugn och håller därmed värmen något mer men då man i detta produktsortiment prioriterar liten vikt så blir inte heller värmelagringen så stor.

I anslutning till eldstaden finns en värmeväxlare för luft. Luften tas från rummet eller via kanal utifrån. Intagen brukar vara lågt placerade nere vid golvet. I vär-

meväxlaren värms luften och blåses, med självdrag eller hjälp av en fläkt, ut genom ventiler upp till på spisen. Den varma utströmmande luften stiger upp mot taket och sprider sig ut i huset. När varmluften kyls sjunker den mot golvet för att åter sugas mot spisen och in i värmeväxlaren.

Kakelkamin
Verkningsgrad: 70–75 %
Rökgastemp: Kan överstiga 350 °C
Effekt: 5 – 12 kW
Vikt: 200–350 kg exklusive skorsten
Lämplig för: Kompletterande uppvärmning
Pris: 25 000–35 000 kronor

Kakelkaminen är egentligen en brasakamin med kakelugnens utseende. Kakelkaminen värms relativt fort. Full effekt på cirka

10 kW
avges
redan
efter två
timmar.

Kakelkaminen är ett utmärkt alternativ för den som egentligen önskar en kakelugn, men som inte har möjlighet att anord-

na ett fundament. Det är också ett alternativ för den som önskar en braskamin i lyxutförande.

En kakelkamin har så låg vikt att den kan installeras i alla hus.

Gjutjärns kaminer

Verkningsgrad:
65–75 procent
Rökgastemperatur:
350 till 450 °C
Effekt: 3–13 kW
Vikt: 65–180 kg
Lämplig för: Tilläggsvärme/
kompletterande uppvärmning
Viktigt att tänka på: Kaminerna blir heta tänk på skydd för barn och vägg.
Pris: 4 000 – 20 000 kr

Gjutjärns kaminer har använts länge. Vid sekel skiftet hade man utarbetat många enkla och väl beprövade kaminer. De är väl testade konstruktioner med hög verkningsgrad, som fungerar bra även idag. Ibland är de fodrade med eldfast tegel, för att höja temperaturen i förbränningsutrym-

met. Gjutjärn avger skön värme från kaminens alla ytor.

Ofta är en gjutjärns kamin kompletterad med en kokplatta som ger extra matlagingsmöjlighet. Verkningsgraden är hög och det är viktigt att värmen kan spridas till stora rumsvolymer, annars kan det bli för varmt.

En gjutjärns kamin fodras ofta passning med påfyllning av bränsle, eftersom eldstadsutrymmet ofta är litet. De fungerar utmärkt i fritidshus, som snabbt skall värmas upp.

Gjutjärn är ett material som är mycket motståndskraftigt. Eldstäder har det lång livslängd.

Vatten mantlat

Verkningsgrad:
65–75 procent
Rökgastemperatur: < 350
Effekt: < 10 kW
Vikt: beroende på omramning
Lämplig för: kompletterande uppvärmning
Viktigt att tänka på: balansen av värme mellan vatten och luft
Pris: 4 000 – 20 000 kr

Braskaminer och spisar kan också utföras med vattenmantling.

Därigenom ökar möjligheten att sprida värmen mellan olika rum.

Ett ökande antal företag tillhandahåller möjligheten.

©Bioenergi

Leverantörer

Ett axplock av leverantörerna på marknaden.

- Bras-Spisen AB**
Tel: 0300-544 444
- Camina**
Tel: 0141-22 35 00
- Eldabutiken**
www.eldabutiken.se
- Energikassetten AB**
Tel: 042-23 41 28
www.eurofire.se
- Hans Forsman AB**
Tel: 0152-167 70
www.hansforsman.se
- Green Development AB**
www.greendevlopment.se/se-bras
- Hjälmarbergets Spiscenter**
www.spiscenter.se
- Josef Davidssons Eftr. AB**
Tel: 0371-20001
- Jøtul AB**
Tel: 054-68 81 80
- Kulturjern**
Tel: 08-26 79 30
- Kalix PannProdukter**
www.kalixpannprodukter.se
- Keddy**
Kennedygruppen AB
Tel: 0300-190 60
- Mariebergs Kakelugnsmakeri**
Tel: 08-623 12 33(Sthml)
Tel: 018- 12 85 11
- NIBE Brasvärme AB**
Tel: 0433-75 100
- NarvellsAB**
Tel: 042- 20 44 60
www.narvell.se
- Nunnanlahden Unni Oy**
www.nunnauuni.com
- Nordfire AB**
Tel: 0533-200 24
- Natureline AB**
Tel: 011-140 140
- Nordic Trä & Bygg i Luleå AB**
Tel: 0920-22 31 30
- Scandinavisk Spismiljö AB**
Tel: 042-12 69 50
- Serviceåtgärder i Lycksele AB**
Tel: 0950-142 76
- Silja Spis**
Tel: 0250-717 30
- Tellus Rör Svets o Smide**
Tel: 0491-199 36
- Tulikivi OY**
www.tulikivi.com
- Tylö (Kastor vedkamin)**
www.tylo.se
Tel: 0491-199 36
- Wemek**
Tel: 0930-910 62